

ניסי חנוכה

דף עבודות

א. קראו את 2 הקטעים שלפניכם:

בת 9 ניצלה מתוך הריסות רעידת האדמה בטורקיה במשך יותר מ-36 שעות שהתה ילדה כבת 9 בתוך הריסות הבית שבו שהתה משפחתה בעת רעידת האדמה הקשה שארעה בטורקיה לפני יומיים המחלצים הישראליים לא האמינו למשמע אוזניהם כאשר שמעו קול חלוש מתוך ההריסות הזועק לעזרה. הם החלו מיד בניסיונות החילוץ וכעבור שלוש שעות הוכתרה משימתם בהצלחה. הילדה חולצה מבין ההריסות והועברה לקבלת טיפול רפואי ראשוני לאחר שעות מספר הגיעה בטיסה לבית החולים "שיבא" בתל אביב. משם נמסר שמצבה טוב.

תלמידי בית הספר "החינוך העצמאי" בירושלים פקחו אתמול את עיניהם בהצלחה מתצפיות שערך אתמול משרד הבריאות עולה כי כל תלמידי החינוך העצמאי בי-ם פקחו אתמול את עיניהם בהצלחה מרובה, לאחר שלילה שלם שכבו הבנות לישון בעיניים עצומות. הן הצליחו להבחין בחפצים שנצבו בחדריהן, ואף בצבעים השונים שבסביבתן כמו כן הפעילו כולן את רגליהן וירדו ממיטותיהן ללא כל עזרה מבחוץ. משרד הבריאות ראה בקורת רוח מרובה את תוצאות התצפית.

דונו ביניכם, איזו ידיעה הופיעה בעיתון, ואיזו ידיעה הושמטה, נסו לשער מדוע? העיתון מדווח על תופעות השונות מדרך הטבע, ולא על מציאות טבעית,

מסקנה: התאימו בין המושגים "טבע" ו"נס" לבין ההגדרות הבאות והשלימו:
כללים בעת בריאת העולם ועל פיהם מתנהגים כל הנבראים - _____ - שינוי מדרך הטבע.

ב. קראו את התאור שלפניכם:

השעה היתה ארבע לפנות בוקר, בשעה זו באופן רגיל היו הרחובות שוממים, השמים שחורים, העיר כולה שקועה בעלטה גמורה. אנשי העיר כולם היו נמים את שנתם, ונפש חיה לא נראתה בחוץ אך היום, לא יום רגיל הוא זה, היום הוא היום! ליום זה חיכו כולם יצאו עם פנסיהם בידיהם, רובם מצוידים גם במשקפות אמהות ואבות, זקנים וילדים, כולם חיכו לרגע המיוחל העתיד להתרחש בעוד כמה דקות.

שקט נשתרר במפתיע, כולם הרימו את ראשם השמימה, אמצו את עיניהם וחיו בצפיה לבאות. מישהו פלט קריאה חנוקה בשמים נראה פס דק וחווור של אור. עוד רגע, וכבר היתה זו קרן אור של ממש שהאירה את השמים. מרגע לרגע התגבר האור עד שכדור אדום הופיע בפאתי מזרח. השמש!

לאט לאט הזהיבה השמש עוד, והעיר שינתה פניה. חלונות הבתים התנוצצו, העצים כמו זקפו קומתם, הפרחים עלזו בשלל צבעים והאנשים כולם חייכו, צהלו ושמחו. הן דבר כזה לא קורה במקומם בכל יום!

- נסחו כותרת לידיעה זו: _____
האם מדובר על תופעה רגילה או על שינוי מהכללים הקבועים בהנהגת העולם?

- המאורע שעליו מסתמכת הכתבה, מתאר תופעה גיאוגרפית ידועה, המתרחשת בארצות הצפון,
תארו אותה עפ"י הקטע - _____
בררו פרטים מדויקים יותר - _____
מדוע התפעלו אנשים מזריחת השמש, אע"פ שהינה תופעה טבעית, לכאורה?

מסקנה: נשנה את הגדרותינו ל"טבע" ול"נס" ונדייק אותם:

טבע - נס נסתר

נס - נס גלוי

מהו "נס נסתר" לעומת "נס גלוי"? התאימו בין המושגים לבין ההגדרות שינוי של ממש מכל מה שאנו רגילים אליו -
_____ נס שהקב"ה כביכול הסתיר ואינו נראה לנו כנס.

- ג.** לפנינו דוגמאות לכך שגם טבע יכול להחשב כנס – אלא שהוא נס נסתר, נראה איך אפשר לפקוח עיניים ולראות שלמעשה
אנו עטופים בניסים בכל מציאותינו הטבעית:
זריעה וצמיחה – כנס תחית המתים (עפ"י הרב דסלר)
הזרע שנזרע באדמה – מוכנס כביכול לקבר, אך לבסוף _____, ואין אנו רואים בכך נס תחיית המתים
מדוע?

- מסקנה:** ההרגל מקהה את התפעלותנו מנסים נסתרים.

- ד.** חג החנוכה מלמדנו כי הטבע - אף הוא נס
קראו את הקטעים הבאים הדנים על נס חנוכה:

מגילת אנטיוכוס

...ויצא מתתיהו ביום ההוא עם בניו, וילחמו בעמים. ואלוקי העמים נתן כל גיבורי העמים בידם, ויהרגו בהם הרג
רב, כל אוחזי חרב וכל מושכי קשת. שרי החיל והסגנים – לא נותר בהם שריד, וינוסו העמים למדינות הים. ואלעזר
היה מתעסק להמית הפילים... ואחר כך מצאוהו אשר מת בנפול עליו פיל.
וישמחו בני ישראל כי נתנו בידם שונאיהם, מהם שרפו באש, ומהם דקרו בחרב, ומהם תלו על העץ... אנטיוכוס
המלך כאשר שמע אשר נהרגו כל שרי החיל אשר עמו, נכנס בספינה וינס למדינת הים. כל מקום אשר היה בא
שמה, מורדין בו וקוראין אותו הבורח".

נס פך השמן

"...אחרי כן באו בני חשמונאי לבית המקדש ... ויבקשו שמן זית זך להדליק המנורה ולא מצאו כי אם צלוחית אחת
אשר היתה חתומה בטבעת הכהן הגדול, וידעו כי היה טהור. כשיעור הדלקת יום אחד היה בה, ואלוקי השמים אשר
שיכן שמו שם, נתן בה ברכה, והדליקו ממנו שמונה ימים..."

במסכת שבת

מאי חנוכה?.... כשנכנסו יונים להיכל, טמאו את כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. שלשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה."

השלימו:

הנס העיקרי עפ"י מגילת אנטיוכוס: _____
גם ב"על הניסים" יש משקל רב לנס המלחמה-

הנס העיקרי עפ"י מסכת שבת: _____
נס המלחמה מוצנע-

- דונו ביניכם: איזה מהניסים היה נס גלוי ואיזה נס נסתר?
- שער: אילו כותרות בעיתון הייתם מנסחים, בתור ה"כתבים הצבאיים" המסקרים את המלחמה ביוונים? (השתמשו במילים: תכסיסים, תוצאות, אסטרטגיה)

אלו כותרות הייתם מנסחים בדיווח על מציאת פך השמן? (העזרו במילים: נס, תגלית מרעישה, סנסציה עולמית)

מסקנה: נס חנוכה הגלוי – נס פך השמן – מלמדנו כי גם המלחמה היתה נס – אע"פ שיהיו כאלו שירצו לטשטש את גילוייו המאמין בניסים הגלויים ובמי שישאם – בהקב"ה – מאמין גם ביכולתו להנהיג את הטבע, שכולו נס נסתר. למדו את לשון הרמב"ן

מן הניסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה. שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם (ויקרא כ"ו – רמב"ן)

קראו את הסיפור הבא

פעם אחת בערב שבת הסתכל רבי חנינא בפניה של בתו, וגילה בעיניו מבט עצוב. שאל הצדיק את ביתו: "מדוע את עצובה בתי? ענתה הבת: "כשהכנתי את נרות השבת ורציתי לשפוך שמן לתוך הפמוטות, טעיתי ושמתי בהן חומץ. נרות השבת ודאי לא יוכלו לדלוק. אמר לה אביה: "בתי, מי שאמר לשמן וידלוק יאמר לחומץ וידלוק", ואכן, דלקו הנרות בחומץ כל אותה השבת עד למוצאי שבת.

(עפ"י מסכת תענית)

- מתחו קו אחד מתחת למילים המבטאות את הטבע, שני קוים – מתחת למילים המתארות את הנס הגלוי ו-3 קוים מתחת למסקנה המראה כי גם הטבע – כולו נס.
- **לסיום** – נס חנוכה פוקח את עינינו להכיר בעולם כמלא ניסים
- בחרו תופעת "טבע" שגרתית ותארו אותה ב-2 כוונים: האחד – דווח יבש על התופעה הטבעית, השני – דיווח על החדשה המופלאה.

העזרו בדוגמא הבאה:

"אתמול ירד גשם בירושלים" - "אתמול באופן מדהים ירדו טיפות מים מתוך עננים והצליחו להגיע לאדמת ירושלים ולהשקותה" (תוכלו לסקר רוח, ים, פריחה ועוד)